

Дмитро ДІЩЕНКО

старший викладач кафедри
спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Артем РУДЕНКО

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ СИЛИ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ ПІД ЧАС РЕАГУВАННЯ НА ФАКТИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Наразі, актуальною для нашого суспільства темою стало домашнє насильство — діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь. [1]

Нажаль, таке ганебне явище як домашнє насильство й досі існує в сучасному суспільстві, суспільстві двадцять першого століття. Згідно зі статистикою, від домашнього насильства потерпають понад мільйон українців щороку. Пандемія риптотва а інфекції стала справжнім іспитом для деяких сімей, адже в період з березня по травень місяць більшість сімей цілодобово перебували вдома, через карантинні обмеження введені урядом. І тому, за 2020 рік, згідно зі статистикою Міністерства внутрішніх справ поліція отримала понад 100 тисяч повідомлень про факти вчинення домашнього риптотва. Лише в період з 12 березня по 7 квітня 2020 року до Національної поліції надійшло 42 тисячі викликів про факти вчинення домашнього насильства, за добу це майже 1,5 тисячі викликів щоденно. Національна поліція як основний суб'єкт здійснення запобігання та протидії домашньому насильству здійснює безпосереднє реагування на факти домашнього насильства, поліцейські — одні з перших, хто з'являється на місці події і припиняє вчинення правопорушення. Тільки за 2019 рік поліція зафіксувала майже 9 тисяч випадків рипнення саме фізичного насильства, котре потребує фізичного впливу з боку поліцейських для припинення вчинення правопорушення.

Нормативно-правовим актом, що регламентує застосування поліцейськими фізичної сили (спеціальних прийомів боротьби та рукопашного бою) є Закон України «Про Національну поліцію». Відповідно до статті 44 цього закону поліцейський наділений правом застосовувати фізичну силу у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою), для забезпечення особистої безпеки або/та безпеки інших осіб, припинення правопорушення, затримання особи, яка вчинила правопорушення, якщо застосування інших поліцейських заходів не забезпечує виконання поліцейським повноважень, покладених на нього законом. [2]

Виклики про домашнє насильство — унікальні, кожний випадок схожий та одночасно різний, так само як і особистості кривдників з котрими поліцейські мають справу. Під час отримання повідомлення про домашнє насильство, поліцейський завжди повинен рипто валю спланувати свої дії щодо фізичного впливу на особу. Слід пам'ятати, що будинок чи квартира — це місце підвищеного ризику, адже вгадати, що поліцейських чекає за дверима — неможливо. Поліцейському слід розуміти, що кожен об'єкт в квартирі — це потенціальна зброя, котра може бути використана кривдником, починаючи від табурета, закінчуючи кухонним ножем. Тому, поліцейський, що здійснює реагування на виклик повинен проаналізувати можливі загрози і спланувати, які прийоми боротьби можуть бути застосовані для роззброєння особи та ефективного затримання.

У випадку серйозної небезпеки для свого життя без найменших коливань необхідно застосовувати найжорстокіші прийоми. Наприклад, удари пальцями в очі й у горло, удари головою в обличчя, відкушування пальців, вух, носа, і інші в тім же дусі [3].

Також слід пам'ятати про всі тактичні особливості дій реагування на факти домашнього насилля та дій в квартирі в цілому: наявність домашніх тварин, можливість зміни настрою учасників конфлікту (жінка, що стала жертвою насильства може здійснити напад на поліцейських, побачивши, що вони застосовують силу до чоловіка), наявність сторонніх осіб в будинку чи квартирі, котрі можуть втрутитись в конфлікт і завадити припиненню правопорушення.

І саме головне — ми повинні пам'ятати про найбільш вразливих категорій осіб — дітей, якщо діти стануть свідками того, що поліцейські застосовують силу до батьків — це може стати серйозною травмою, котра здатна рипто вати у дітей фобію і ненависть до поліцейських.

Отже, домашнє насильство — є особливим правопорушенням, котре потребує врахування багатьох факторів, серед яких ключовим є фізична підготовка поліцейського, вміння правильно і доцільно використати спеціальні прийоми боротьби і рукопашного бою задля знешкодження кривдника і забезпечення безпеки постраждалого та поліцейських.

---

1. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 року №580-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

2. Про запобігання та протидію домашньому насильству від 07.12.2017 № 2229-VIII.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

3. Методичні розробки до вивчення навчальної теми «Кидки, прийоми боротьби лежачи» / С.Б. Боровинський, С.М. Булах, С.М. Балабан, Ю.В. Герасимчук, І.Ю. Токар. 2015 , с.6. URL : <https://dduvs.in.ua/biblioteka/biblioteka-studenta-dduvs/pidruchniki-posibniki/kydky/>

Владислав ТИШКОВ

курсант 1-го курсу факультету підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Дмитро ТІНІН

викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СПОСОБИ ПОДОЛАННЯ СТРАХУ ТА НЕВПЕВНЕНОСТІ В РОБОТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Людина відрізняється від тварин не тільки своїм інтелектуальним рівнем та анатомічною структурою тіла, а й своїм широким спектром емоцій. Це пов'язано як раз таки з тим, що людина має більш високий розумовий рівень, а отже її мозок здатний до більш широкого кола емоцій: любов, пригніченість, задоволення або незадоволення тощо. Але це не означає, що така первинна емоція як «страх» зникне, вона породжує нові емоції, такі як риптоність у собі. А в повсякденній діяльності вміння контролювати саме ці емоції вирішує успішне розв'язання створеної ситуації, а також становлення людини справжнім поліцейським.

Ми звикли гадати, що боятись чогось – це соромно, але насправді завдяки страху ми і живемо. У повсякденному житті невеличка порція страху може бути корисною: вона тримає нас у напрузі та мотивує. Завдяки страху ми відмовляємося від тих чи інших бездумних дій, через виконання яких ми могли би собі нашкодити. Він відмовляє нас лізти у пригоду, яка може мати негативні наслідки. В діяльності поліцейського страх буде переслідувати людину постійно. І більше за все від нього страждають «молоді» поліцейські, тобто ті, які щойно закінчили навчальний заклад і не мають практичних навичок. Повністю позбавитися від страху неможливо, але його можна приборкати. І саме це роблять поліцейські щодня.

Приборкати свій страх можна за допомогою таких етапів: [2]